© OP
21.9.2017

EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNTA

LiV@eduskunta.fi

HE 83/2017 vp

ASIANTUNTIJALAUSUNTO VAHVASTA SÄHKÖISESTÄ TUNNISTAMISESTA JA SÄHKÖISISTÄ LUOTTAMUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

OP Ryhmä kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto otsikkoasiassa.

Keskeisimmät kommenttimme

- **OP Ryhmä ehdottaa, että lakiesityksestä luovutaan kokonaan ensitunnistamisen hintasääntelystä (17 §). Ensitunnistamisen ketjuttamisesta perittyä hintaa ei pidä säännellä, vaan hinnan tulee muodostua markkinaehtoisesti. Ensitunnistamiselle ehdotettu hinta ei vastaa lähellekään niitä kustannuksia, joita henkilökohtaisesta ensitunnistamisesta aiheutuu toimijalle.**

- **OP Ryhmä kannattaa esityksen 10 §:ää ja 47 §:ää, jotka koskevat tunnistuspalvelua tarjoavan yhteenliittymän aseman ja siltä perittävien maksujen selkiyttämistä.**

Ensitunnistamisen markkinat eivät synny hintasääntelyllä

Hallituksen esityksessä todetaan, että *"ehdotettu hintasääntelyä on pidettävä välttämättömänä, sillä jo tehdyt lainsäädännön muutokset eivät ole johtaneet tavoiteltuun lopputulokseen eli tunnistusvälineiden markkinoiden kehittymiseen sekä uusien ja kilpailevien vahvoja sähköisten tunnistuspalveluiden yleistymiseen"*.

Vahvan sähköisen tunnistamisen markkinat ovat olleet olemassa 8 vuotta. Sinä aikana yli 10 tunnistusvälineen tarjoajaa on tullut mukaan markkinoille. Lain mukaista ensitunnistamisen ketjuttamista toteuttavat tällä hetkellä teleoperaattorit. Uusia vahvoja sähköisiä tunnistusvälineitä luodaan jo nyt sähköisesti satoja tuhansia vuodessa maassa, jossa täysi-ikäistä väestöä on vain n. 4,5 miljoonaa. On nähtävissä, että myös finanssisektorin tunnistusvälineen tarjoajat tulevat tarjoamaan ensitunnistamisen ketjuttamista, mikä tulee lisäämään sähköisen ketjuttamisen volyymejä. Markkinat ovat kehittyneet ja kehittyvät edelleen ilman enimmäishintasääntelyä.

OP Ryhmän näkökulmasta ensitunnistamisen hintasääntelyn puute ei ole ollut este sen enempää OPn tunnistusvälineiden edelleen ketjuttamiselle kuin vahvojen sähköisten tunnistusvälineiden myöntämiselle toiseen vahvaan sähköiseen tunnistusvälineeseen luottaen.

Laatija
OP Edunvalvonta

Postiosoite
PL 308
00013 OP

Käyntiosoite
Gebhardinaukio 1
Helsinki

Sähköposti/Internet
edunvalvonta@op.fi
op.fi

© OP

Ensitunnistamisen ketjuttamisesta esitetty korvaus ei ole kohtuullinen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, ensitunnistamisen ketjuttamisesta saa periä oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen. Samalla kuitenkin esitetään ensitunnistamista koskevan tiedon ketjuttamiselle enimmäishintaa viiden vuoden määräajaksi. Enimmäishinta määräytyy vuosittain Viestintäviraston päätöksen mukaisesti siten, että se on aina vähintään 35 senttiä ja enintään 5 euroa. Enimmäishinnan määrä laskee vuosittain 25 prosenttia.

Esitetty hinnoittelumalli ei kuitenkaan johda oikeudenmukaiseen tai kohtuulliseen korvaukseen ensitunnistamista harjoittavien toimijoiden eli käytännössä pankkien kannalta. Esityksessä todetaan, että selvityksen mukaan ensitunnistamisen kustannus vaihtelee suuresti muutamasta sentistä yli 60 euroon. Käsityksemme mukaan muutaman sentin kustannus ei voi perustua sellaisen toimijan todellisiin kustannuksiin, jotka käytännössä harjoittavat henkilökohtaista ensitunnistamista sääntelyn vaatimalla turvallisuustasolla. Tehokkaan toimijan todellinen kustannus on huomattavasti suurempi kuin mitä nyt luonnoksessa esitetty kohtuullinen korvaus.

Esityksessä todetaan, että ensitunnistamisesta aiheutuvien henkilökustannusten täysimääräistä kattamista ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena. Nyt esitetty korvaus on kuitenkin hyvin kaukana todellisista henkilökustannuksista, joiden lisäksi ensitunnistamisesta aiheutuu toimijoille mm. toimitila-, tietojärjestelmä-, koulutus- ja arkistointikustannuksia.

Laskentakaavaan liittyvät huomiot

Hallituksen esityksen mukaan enimmäishinta määräytyisi kustannusten sijaan markkinoilla perittävien hintojen perusteella. Ehdotetussa enimmäishinnan laskemistavassa on kuitenkin ongelmia ja epäselvyyksiä.

Esitys jättää epäselväksi, keiden kaikkien ”*palveluntarjoajien*” ilmoittamat hinnat huomioitaisiin laskennassa. OPn näkemyksen mukaan laskennassa tulisi ottaa huomioon ainoastaan sellaisen tunnistusvälineen ketjuttamisen hinta, joka perustuu tunnistusvälineen tarjoajan itsensä tekemään henkilökohtaiseen ensitunnistamiseen viranomaisen myöntämän todentamisasiakirjan perusteella. Muussa tapauksessa peritty hinta voidaan ilmoittaa keinotekoisen alhaiseksi, mikä johtaa siihen, että laskennallinen mediaanikustannus jää liian pieneksi. Täysin epäselväksi jää myös, mitkä 10 % toimijoista on tarkoitus jättää ulkopuolelle ja miksi yksi toimija voisi ilmoittaa laskentaan monta eri hintaa, joka johtaisi herkästi mediaanin merkittävään vääristymiseen. Tämän lisäksi esityksessä on leikkuri, joka on omiaan johtamaan joka tapauksessa todellisia hintoja alempaan enimmäishintaan.

Esityksessä ei myöskään perustella lainkaan sitä ratkaisua, että enimmäishinta laskee 25 % joka vuosi. Tämä johtaa siihen, että viimeisenä vuotena korvaus voi olla teoriassa enemmilläänkin hieman yli euron suuruinen. Hinnan vuosittainen automaattinen kaavamainen lasku ilman minkäänlaista harkintaa on kohtuuton toimijoiden kannalta, erityisesti koska jo esityksen mukainen korvauksen lähtökohtainen maksimitaso on merkittävästi alle todellisten kustannusten. Myös esitetty 5 vuoden hintasääntely on poikkeuksellisen pitkäkestoinen ja siksi kohtuuton.

© OP
21.9.2017

Tulonsiirto pankeilta muille tunnistuspalvelun tarjoajille

Luottamuspalveluiden markkinoilla on jo useita toimijoita, joilla on valmis asiakaspalveluverkosto asiakkaan tunnistamiseksi. Koska luottamusverkostoon kuuluville kaikille toimijoille ei ole esityksessä asetettu velvollisuutta omalta osaltaan huolehtia myös asiakkaiden ensitunnistamisesta (mitä OP on aiemmissa lausunnoissaan ehdottanut), merkitsee poikkeuksellinen hintasääntely kohtuuttoman alhaisella hinnalla käytännössä tulonsiirtoa pankkisektorilta muille luottamusverkostossa toimiville vahvoja tunnistusvälineitä sähköisesti myöntäville tahoille. Pankkisektori on käytännössä ainoa taho, joka tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden henkilökohtaiseen ensitunnistamiseen. Menettely voidaan siten katsoa piilotetuksi julkiseksi tueksi.

Hintasääntely ei myöskään millään tavoin kannusta muita markkinoilla toimijoita tarjoamaan ensitunnistamista muille osapuolille tai edes kehittämään omaa ensitunnistustoimintaa, koska niiden on huomattavasti kannattavampaa perustaa uusien sähköisten tunnusten myöntäminen käytännössä pankkien tekemään ensitunnistamisen ja siten siirtää voittoa tavoittelevan liiketoimintansa kustannuksia niiden kannettavaksi.

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toiminnan aloittamisesta ja yhteenliittymän maksettavaksi tulevat maksut

OP Ryhmä kannattaa tunnistuslain 10 §:n muuttamista esityksessä ehdotetulla tavalla siten, että yhteisen tunnistusvälityspalvelun tarjoajien yhteenliittymä voisi jatkossa tehdä ilmoituksen Viestintävirastolle yhteenliittymänä.

Kannatamme myös 47 §:n esitettyjä muutoksia valvonta- ja rekisteröimismaksun selkiyttämisestä yhteenliittymien osalta.

Muita luottamusverkoston sopimusneuvotteluissa ilmenneitä haasteita

FA on toimittanut 14.9.2017 päivätyn lausunnon, jossa on kuvattu yksityiskohtaisesti luottamusverkoston sopimusneuvotteluissa esiintyneitä haasteita. Yhdymme tältä osin asiassa esitettyyn lausumaan.

Helsingissä, 21. syyskuuta 2017

OP RYHMÄ

Jukka Ruuskanen
Senioriasiantuntija, edunvalvonta

Satu Wennberg
Edunvalvontapäällikkö